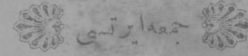

برنجی سنه * نومرو — ۷ * ۲۳ رمضان مبارک ۱۳۲۹

۳ ایلول سنه ۱۳۲۷ — ۱۶ ایلول افرنجی سنه ۱۹۱۱

سر محرر : شهبندر زاده قله‌لی

احمد حلمی

محل اداره‌سی :

جنگال اوغلنده « حکمت » اداره‌خانه‌سی دز .
حقه مقرون ، اغراضدن سالم افکار و مقالاته صحیفه لر من آچیقدر .

« HIKMET »

Journal turc, quotidien, politique et littéraire

DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE : A. HILMY CHEHBENDER

اوراق و مکاتیب سر محرر نامه
کونددر یله‌لی در .

اشتراک به‌لی :

برسنه‌لیکی یوز ، آلتی آیاتی آلتش غروشددر .
پوسته اتحادینه داخل ممالک اجنبیه ایچون سنه‌لیکی قرق فراتقدر .

ABONNEMENT

Union Postale: un an, 40, sixmoi, 25 Fr.

REDACTION: CONSTANTINOPLE, DJAGAL OGLOU

یومی غزته‌در . * نسخه‌سی ♦ ۱ پاره *
حقه خادم

نسخه‌سی ♦ ۱ پاره *
حقه خادم

سادات وطى، متول خدایان، هر سنگ دست بدست اخلاق اخاد اولهرق حرکت ایلرلى ارزو ایلان اولاد وطنی بوشمنی منافعهلر اورتی ازعاج ایگه باشلادی ... یا خصوص هزلهلر، عادی ایدن - ذاتاً هر شمن بوله در - صکره بر شراره حقیقت کوزوکه دن متلب سکوت اولوب قالان بو قیل منافعهلر نه قدر دکر سز ایسه ، بونله وساطت ایدن غزلهده اولدر خدیزدر .

• بیطرفلم هر کجه معلومدر -
بابانزاده حق بک پدیرلی ولوکه دورسابق لکهلدی راجان اولسه بیله پدیرلنک سیاقی حق بک موقع باند عرفانی ، ذکای فطانتی ، موقع اجتهاسنی آچماغه نهدن سب اولسون . پدیرلنی بیلهدیگم کندیلرینده شخصاً طا - نیله - اکتفا ایتدیگم موی الیهک مدافعیدهگم . آنجق حنک ، نراهنک ، منظرهک محافظه ایدیلکینی کورمک ایستیاردم .

حق بک مختار بک نزدنده شایان مؤاخذه حامری اولسه بیله بونی بر لسان ملائنه وفکر خالصیله اخطار اتمک لازمکیرکن بونی یا بوبوده قوجه بر عالمی تختیر ایتکده ایی بو درجه منظره لایزاله دوکده نه معنا واردی ؟ دوشورسی بن بونی مختار بک ادعا ایتدیکی نزاهت امال ایله قابل توفیق وتالیف بولسام هر نه ایسه ...

حق بک شخصی متعرض سائرده کندیلرلی مدافعه به مقتدر اولهتاری ایچون بو بحثی بوراده قایهرق اصل صده رجوع ایدیورم .

مختار بک مهاجرلنه کندیلنک احوال خصوصیه ورسمیه سندن بحث ایتدن صکره ملکنتک بر کربوه سقوطه یوازلا نغده اولدینی معاملات حکو - منده کیلک ، استبدادک قوت ونفوذک حکمغما بولندینی سویلور . بو ملکنتک اولادی اولق اعتباریله پک الم ودرین وجدان غنایله یلوب قاورولندینی اکتایق ایدیور . کندیلرلنک ارزو ایتدیکری اداره تأسس ایتدیکی وقترجال حاضرهک ترجمه حامری انظار عمومییه وضع ایدهجکی سویلور . حاصل مختار بک هر اقوالیه تنقیدانیله اداره حکومتک شکل حاضرینه ایجه بر مخالف ککی کوزوکیور . کندیلنک استایوله مهید ایدیلکینی بونک ایچون اختیار غربت ایدیلکینی اکتایور الخ

بجه بونله کندیل بیونک ایستیان مختار بک ایسه بالمکس ارباب جدیت نظرندده سقوط ایدیور . چونکه مخالف اولدینی سویلور . صکره کند - یسنت بوراده بولنانه قانونا هیچ بر مانع یوق ایکن مملک مخالفته یارسده ، اسوچرده دوام ایتمک ایستورکه علناً جوازیز بر آدم اولدینی اعلان ایدیور .

مختار بک افندی !
سزه الک صمیمی بر صورتله چونکه حقیقی وخالص برونشاد صفتیله خطاب ایدجکم ملکنتک شکل اداره سنده کی خطاری مقدرات ملتی ، امور حکومتی لایزاله قسورلری ائی بویایور . ملکنتک بویوزدن برصیه قریب ایگده اولدینی سویلورسکن .

انکار کره ، نظریاتکره بنده تمایله اشتراک ایتمک برابر شمیدی بنده کال جدیته اسماعه نزل بیورمکری رجا ایلرم .
ملکتکری نهدن ترک ایتدیکن ؟ تبهیدینی حذر ایتدیکن ؟ بومه زنکین حیاتکرک حسن فهمی ورفقانی معصومنه قردهش اوله جفندی قورقدیکن ؟
وطنک دردنی اکتامش متفکر لر اولادلرینه احتیاجی وارایکن ایچون یابانچی ملکنتلر ده شمایه کیتدیکن ؟

[استعمار ملیته اولاد تربیه اتمهک نتیجه سی]

ملک زاده عالمی

« برادر »

کندینی شیخک بولنه آدی ، یوزلرجه پوسه ی قوندیردی .
قیزجیزدن بونوازش نهالکی کچدکن صوکر شکیکی کوره بیلدی . بویانچیدن اوطاندی ، یاناقلری کل ککی قیزاردی . نرجه آلی یدی یاشنده وار ایدی . بو مینی مینی قیزجیز نادر دینیهلک بر جاله مالک ایدی . شیخله شکیکی اکی اوطلی اولک صاغ طرفده کی اوطه سنه ادخال ایتدی . اوطه کرچه هر دورلو سوسدن ، فضله شویله دورسون حتی لزومل اشیان محروم فقط پک تمیز ایدی . ایکی حصه سهریش وکوشده ایکی پوستک اوزنده یتشاک بریر اوطورمش ایدی . شیخی کوریر کورمن یوزنده علامه سرور

بورادم باغریق ، قلمکرن تنورله افکاره اتمک لازمکیرکن بونوازی نهدن اختیار ایتدیکن ؟ بومه یارسک بولوارلری ، اسوچرلهک عالمی بومبیل وظیفه به ترجیحی ایلدیکن . عفو ایدرسیکن .
سزه بصورتله خطاب ایگده معذورم . اکر قورقوب کیتدیکنسه هیچ بر زمان متین برمنقد جسور بر مجاهد اوله مازسیکن . وطنلری ایچون اولنلر ، ملتی ایچون طالعک ، حیاتک الک حنین ضربه لری ایتده ایتکیلرلرک نه بولک آدمیلر ، نه علوی روحه صاحب انسانلردر . بوندن امیق اولیکرکه حسن فهمینک ، صمیمینک ، ذکیک جسامت مدنیه وفکر حربه قربانی اولان بواج شهید مظلومک ، ملکنتک ساکن صامت بر کوشه سنده طویراگ طویراظمه کار سینه سنده باتان بواج نعل نجیب وطنک موت فیجیلری دکیدرکه پک چوق متین دماغلر ، برچوق ذکار اوزنده برانقلاب یاپیش ملکنتک اولاد عرفانی آخی ، آخی دوشوندیرمندر . بناء علیه زمانک اولوملرینه لایقدی ایله یاندینی بوفدا کارلره یارین تاریخ بر صفحه زوین آجه چق ، اخلاف اولارک نامنه آبده رکن ایده جکدر .

هر نه ایسه اولنلر بوکون سفیل حیاتک ادبا - رینه ده اقبالیده با کر اخلاقلری بر سلاح مقا - منده قولالاش بختیارلردر . بر صاحب حیت ایچون اولره امتثال قدر شانی وشاهانه بومسلک اوله ماز .

مختار بک افندی !
تاریخ عالمک هانکی صحیفه سی آجسهق باقیهق اوزاده ، کتاب عالمک اوراق اولان تاریخک احترامکارسونلرند بر چوق ذکارک ، پک چوق بیوک انسانلرک صرف اجتهادات ذاتیلری ایچون مجاهده اوغورنده محو وناه اولهتاری فط قلوب انسانیده ایدی وعظم خاطرله برافهرق افول ایلدیلرینی کورورز .

فقط ، بروطن مجاهدینک ، بر مشروع مخالفک بیوک بر آدمک ملکنتک مساعینه احتیاجی درکار ایکن اوزانی برلرده مجاهده به بولندینی کورمیز . کورسه کده تاریخک احترامک صفحه لرده دکل :

پک افندی !
مجاهدلر حیاتی استخار ، حق وحقنه احترام . مکار اولورلر . مجاهدلری اوغورنده الک فجع بر اولوب صفا آور بولورلر .

بومسه ، کونا کون لاند حیات ایچنده ، دبدبه اختتام ارسنده مجاهده نامنه دکل ، منفعت شخصی به حساب چقاریلان شمل - هرمانی طرف ایچون - بیلیم نه مرتبه قایلر . بزبیوک آدمک ، نام معنا سیله مجاهده قدارلک انازلری کوز اوکنه کتیرلم . آچاق و سفات ایچنده بوقلک ، مصائبک عمدنده بوغولارق فقط ، ملکنتی ایچون نه برارسلان ککی کورمه رک صول وطنورانه سیله مللری فلا کنندن ، سقوطدن قورنارلری انظار ایتماغدن کچیرلم . او بیوکره بشمک ایچون هر درلو طمع حرصی اولایا قلمش ایتده چکینه یلیم ؛ هیچ برشیدن قاچایلم .

بر مجاهد ایچون ، بر وطن فدایی ایچون قهرلرک ، زنجیرلرک ، طوپلرک ، تفنگلرک اهر اوله ماز . بر مجاهدک سعادت وطن اندیشه سی طاشیان بر قلب لاند حیاتیندن ، ذوقدن ، دبدبه دن حصه سی اوله ماز .
اونک ایچون ذوق اونک ایچون شوق وطنداشلر یتدقاعی ، ملکنتک خلاصیدر .
ایشته بزده بولم مجاهدلر شیره ویاخود چیقارسه او زمان وطن بر روضه فردوسه دور .
مختار بک افندی :

سزه طائل وصمیمی بر قلبه آخی ، آخی خطاب ایدیورم .

سز منروع بر انقلابی ، جدی برفدا کار ایسه کن اولدیکن بردن هان قانلوب وطنکره کلکیز . سزی تهید ایدلرک ، سزی بورادن اوزانلشدیران قوتلرک قارشوسنده یاباچا ایتدیکن . باغیریکیز . بر مخالفک وظیفه سی سکوت دکلدیر . اختیار سکوت ایدن بر مخالفک سکوتی عالم مدنیت نظرندده جنایتدن فرقت دکلدیز بر مخالف بر موافق قیله . خطبه لرله انشاع ایتلی اونی مصیب فکرلرله قاندریلیدر . بر مجاهد انقلا - یچیلره یاندیر بر حیات کچیریلیدر . بومه یارسک بولوارلرند سز ارایلرله طولاشمکه ، کبار سالورنده دانس ایتکیلرک مملکته خدمت ایدیلار . بو حیات مجاهده نامی ویرلاز . کلی هر فلا کته هر محنته کوسک آجانی عدالت ، حقیقت دیه باغیرلی .

• بی معذور کوتیکز - بنده کن مجاهدینی بویه آکایانلردن بویه بیلیدلرم . چونکه بو ملت قله ، قانه قاندریله قاندریله بودرجه به ایدیلرلی . تاریخه ، هر درلو فضیلتنه ریا قار - یشدیلرلی . یق آرقی ، بو زوالی کیمسه سز ملت سعادتک حقیقی قربانلری ساخته فدائیلرلی اکتایم . بیلیدلر .

پک افندی : سزک اسوچرلهک ، یارسک لایق صبرلرند یازوب بویایه کوندردیکن یازیلر ملتی آخی ، آخی کولیر بیور . سزه سعادت ملت ایچون یانان بر قلب ، وطنک فلا کته یازچیلان بر وجدان وارسه یوزیه کلیر ، وطندا شلرکله شعلریک مساعی ایدرسکن .

بومه بنده وهیج بر کیمسه سزی حقیقی بر زمان اولادی دیه قبول ایگده و او صفتله یازیلر سزی اوغورنده معذوردر .

چونکه چوق المانق ، چوق المادلق . مجروح برلک ، فقط صاف اممک محمول اولان یوآکی سوزلر سزه ، ویر قاق رفقا کره وسیله دقت اولورسه نه اعلا بومه بوملک کده مجاهدینی ده انکار ایده جکم .

یازیلر دقت وصفانیله ارقولورسه او زمان لطفاً احترامانی قبول بیوریکز افندی .

ا. ف

طرابلس غریبک تحکیمی
برونودوس غزیه سنده اوغورنده کوره حریبه ناظری محمود شوکت پاشا حاضر تلری طرابلس غریبک تحکیمی ایله پک مشغولدر . بوباده انخاز ولان تدابیر چله سندن اولقی اوزره طرابلس ده بولوناقی فرقه عسکریه ک اکل نواقصی ققرایه مشدر . طرابلس ده بولوناقی فرقه عسکریه ک موجودی - ارکان حرب دائره سندن ویربان قرار موجبنجه - شمدیلک قرقیکدن آشنای اولمایا جقدر . پک یاقنده طرابلسه بویوک چاپده اون عدد طوب کونده ریا جکدر . درنه واپوری مهمات حریبه یی حامل اولدینی خالده بازار ایرتسی ، یاخود صالی کونی طرابلسه متوجه ایتماغدن ترک ایده جکدر . بو ارسالاتی دیگر ارسالات دخی تعقیب ایده جکدر .

ایتالیا غزیه تلری
روما ، ۱۴ ایلول - تریونا وسائر الک زیاده صلاحیتدار غزیه تلر ، طرابلس حقدده بوسبوتون یالان یا کلش حوادثلر نشریله افکار عمومییه اغفال ایدن غزیه تلری شدله مواخذه ایتکده درلر ،

برلین ، ۱۴ ایلول - ۱۹۰۷ تموزنده ، برلینده ، «ایمپراطور ایکنجی کیوم وقرال یدنجی ادوار » نامیه ، مستشارا براطوری معلم « رودولف مان » طرفدن برائر نشر ایدلمشدر ؛ اثر مذکورک بر فصل مهمنک مقرراتی بوجه آتیدر .
« بعضی حادثات وارد کره اوروپاده هر حالده حویلیدر اولاجقدر ؛ بالطبع دکرزی سواد جلنده کی روس ایلترلرک آلمانیه الحاقی روس لهستانک التحاقی ؛ آلمانیا و اوستریا - مجارستان آراسنده دها صمیمی برارتباط ؛ رومانی و آناتولی اوزنده آلمان مجاریه سی ؛ بلجیکانک و فلمنکک الحاقی ...
بوتبدلاتک کافه سی ، بلاقصان یکریمی سنه ظرفنده وقوع بولاجق وهیج کیمسه جریان حادثاتی دور دورمه ، آلمانیای اکل نصیبه مانع اولمه مقتدر دکلدز .
« حکمت »
مطالعه مزری صوکر ا بیلیررز .

دشمنی غریبک
سلاملق رسم عالیسی
دون جمعه سلاملق رسم عالیسی بشکطاشده سنان پاشا جامع شریفنده اجرا قلمشدر . شیخ الاسلام موسی کاظم افندی ایله حریبه ناظری محمود شوکت پاشا ، اوقاف ناظری ، برنجی قول اردو قوماندانی ذکی پاشا ، تشریفات عسکریه ناظری علی رفیق ، پولیس مدیر عمومیسی مظهر بک مرکز قوماندانی شهاب بک ودها برچوق ارکان وامرای عسکریه حاضر بولمشلدر . شیخ الاسلام افندی ایله حریبه ناظری اجرای مراسم صوکر التماس سزیه به مظهر بیورمشلدر .

ذات حضرت پادشاهی سلاملق رسم عالیسندن صوکر ا برای تنزه معیت شهریاره یلرند مابین هایون ارکانی بولندینی حالده بالموجبی چقلکی قصر هایوتی تشریف بیورمشلدر .

— وای دده کی سنی باقیورسک ؟
— باشقا کیممزوار اهر اقام چوریلینی پیشیریم . هان پک کوزل چوریا یایارم ددهم داما بیکنیر صوکره اومزده وارسه قهوه سنی ده پیشیریم صودستیسی باشی اوچنه براقیم بکا براز ماصل سویلر صوکر ا بن پوستمده اویورم . صباح ایرکن قالقارم ، چوق دقه نوری بک عوججه م ، شیخ یایام وسائرلری کلیر . زه کیمسی برنج ، کیمسی یاغ ، کیمسی قهوه کتیر . بعضاً شیخ یایام ائده یوللار . هان بن یحیی ده پیشیریم هده صوفانی یحیی شکیک کوزلری صولامش ایدی . مردانه عالیجنابانه برطور طاقینه رق دیدی که !
— نرجه سن اینی برقرنسک سنی نه قدر سودم بیلیمک . المدن کلدیکه سنک یانه کله جکم . سکا ددهمک بیلیمدیک برچوق حکایلر سویله جکم . اوغنده ددهم اولسون سنده بنم همشیرم اول ، دیدی .

دوست اولدیلر . بربریه قونوشورلردی . فقط اکثریا شکیب سویلور ، نرجه برمسرت وذوقه آنی دیکله یوردی . شکیب برچوق ده سؤاللر صوریور . قیزجیزدن آلدینی جوابلره شاشوردی . قونوشورلردی . شکیب — بواختیار بابا ککی ؟
نرجه — بابا ، اولمش بن آخی هیچ کورمندم بونم ددهمدر .
— آنهک یوقی ؟
— اولجه وارمش ! اوده اولمش شمیدی ددهمندن باشقه کیمسه یوق .
— ددهمکله بعضاً بعضاً کزیمکجه چیقار - میسکن !
— بیچاره ددهم - ققطدر ایاقلری طوقاز .
— واه بیچاره واه . سن نه یاپارسک هپ اوده یی اوطوریورسک .
— اوت بعضاً اوته بری ، آلمی ایچون مجاه بقاله قدر کیده م ، ینه چابوچق عودت ایدرم . ددهمی کیم باقاجق .

کرید مسئله سی
کرید مسئله سی حقدده باب عالیک تکالیفه قارشی دول مستودعه طرفدن ویریهلک جوانی دول مذکورنک شهر مزده مقیم سقراسی کله جک هفته ظرفنده مقام صدرانه وخارجیه نظارتنه تبلیغ ایده جکلر مش .
قارشی غزیه لرندن برینک استخباراته نظراً ، دول حامیه ، مسئلهک هنوز حل قطعی زمانی حلول ایتدیکی فکرند اولدیلرندن وضعیت حاضرهک محافظه سی لزومی بیان ایده جکلردر . زانیمسک برینه انتخاب ایدیهلک کرید قومیسرینه کلنجه ، شیمیلیک بوده تأخیر اولوناقی ایش .

دولتارک کریدلرله تبلیغاتی
روجه غزیه لرک آتهدن آلدقاری خصوصی معلوماته کوره ، دول حامیه ک حاییه قونسلوسلری حکومت متبوعه لرندن آلدقاری تعلیمات موجبنجه اولکی کون کرید هیئت اجراییه سته تبلیغات رسمیه بولونمشلدر . دولتربو تبلیغات ایله زانیمس قومیسرلکنک منحل قالاچقی ، کریدده بوکون مرعی اولان اصول اداره ک دولترجه محافظه ایدیهلکجکی ، اصول اداره حاضره احکامی داخلده جزیره ده اجرای حکومت ایدن هیئت اجراییه ک برهیئت مسئوله وحکومت بحلیه طایناجقلری کریدلرله بیلدرمشدر .

دولتارک کریدلرله تبلیغاته دایر هنوز معلومات بحلیه یوقدر روجه غزیه لرک آتهدن آلدقاری برتلفراقامه ک محتویاتی و اخباراتی اساس انخاز ایدره ک بومسئله حقدده شمدیلک بیان مطالعه ایده میز . مطالعات مخصوصه مزلک نشر ویرانی معلومات صحیحه استحصانه برافقله برابر شمدیلک شوراسنی بیانه لزوم کوربورزکه زانیمس مدنک تجدید ایدیهلکجکی ، قومیسرلکلک منحل قاله جقی ماده سی بزم نقطه نظر مزده موافقدر . اصول اداره حاضرهک محافظه ایدیهلکجکی وقوه اجراییه قومیسرونک هیئت مسئوله اوله رق طایناجقی ماده سی ایسه تامیله علیه مزددد . زیراکریدده بوکون مرعی اولان . صول اداره بریوان اداره سیدر .
قوه اجراییه قومیسونی ایسه یونان قوالی نامه یین ایتش وحکومتی یونان قوالی نلعه اجرا ایدن ، ملکنتک حاکمه قارشی اعلان عصیان ایتش اولق اعتباریه هیئت عاصیده . بناء علیه اکر تبلیغات دولیه فاعلحققه بویولده ایسه قایینه من ، حقوق حاکمه وملتک هر درلو مظاهر نه استاد دولتلرک بوطر زده کی تبلیغات قارشی تشبیهلر جدیده بولغالی در .

مینی منی قیزک مسرتدنک لعلکون اولان یانلرلنک اویدی . بسمه آیاغه قاله رق اختیاره طوغری کتیدی . برچوجقدن بکله نیله مهجک قدر علی وجدی برطورله « ددهم سن بنده ددهم سیک . قیزک نرجه ده همشیره مدر .
بنم یایام وار شیخم وار . آنهم قارداشم وارلکن ددهم له همشیرم یوق ایدی . شمیدی سن ددهم ، نرجه ده همشیره مدر . بن سکا هر کون کله جکم . بیلیمورم اما قهوه پیشیرم سنی اواز آغان اوکره نرهک سنک قهوه کی پیشیرم جکم مادمه نرجه بک عوججه سی نوری بک وسائرلری اوه اونه بری کتیر . بیورمش مادمه ک بنده آنک برادرییم (جیندن کیمسه سی چیقاردرق) شوکیسه یی آل ، بکا هیچ برلرزی یوق نرجه به شکر آلیرسک ، دیدی اولادلنک بوقدر عالیجنابانه کریمانه برحرکته شیخ دخی منتظر دکل ایدی . صفویک منت وشادینسی خنچقر قارله